

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 06/12/2023

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

13 oktober 2024: lokale verkiezingen

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

Statuut natuur in agrarisch gebied

BELEIDSVOORSTEL, DE OPLOSSING

- Ontwikkel instrumenten om de biodiversiteit in het agrarisch gebied te stimuleren met respect en behoud van de zone-eigen activiteiten. Hierdoor kunnen land- en tuinbouwers het heft in eigen handen nemen zonder dat de rechtszekerheid en de hoofdfunctie van het agrarisch gebied in gedrang komt.
- Voorzie een statuut dat land- en tuinbouwers er toe kan aanzetten om op vrijwillige basis in te zetten op de realisatie van bijkomende natuur- en landschapselementen op landbouwgebruikspcelen, zonder dat deze bijkomende natuur- en landschapselementen een negatieve impact voor de landbouwbedrijfsvoering tot gevolg kunnen hebben.

In die zin is een eerste stap gezet door de studie die de Vlaamse overheid (ANB) liet uitvoeren waarbij er onderzoek werd gedaan naar de mogelijkheden voor een juridisch apart statuut. We vragen dat de Vlaamse overheid hier verder mee aan de slag gaat en de focus legt op een decretaal vastgelegd statuut dat afwijkt van de huidige generieke beschermingsregeling vanuit de natuurbehoudsregelgeving, gezien dit volgens ons een cruciale voorwaarde is om de biodiversiteit in het agrarisch gebied te verhogen.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

De uitdaging om de biodiversiteit in het agrarisch gebied te vergroten is groot. Zowel het Vlaamse als het Europese beleidsniveau verwachten dat er inspanningen gedaan worden om de biodiversiteit in het agrarisch gebied te verhogen, gezien de achteruitgang van heel wat soorten die voor hun voortbestaan afhankelijk zijn van het landbouwgebied.

Zo zijn er ondertussen heel wat soortbeschermingsprogramma's goedgekeurd waarbij er maatregelen in het agrarisch gebied dienen genomen te worden om het leefgebied van heel wat soorten (grauwe kiekendief, kamsalamander, ...) te herstellen. Als gevolg van het uitblijven van resultaten (o.a. naar aanleiding van evaluatie SBP hamster) werd er in het najaar van 2023 door de minister van Omgeving aangekondigd dat er een totaalplan voor de biodiversiteit in het agrarisch gebied zal opgemaakt worden.

Wetenschappers stellen vaak dat er een totale oppervlakte van 10% natuurelementen in het agrarisch gebied aanwezig dient te zijn om ervoor te zorgen dat soorten die afhankelijk zijn van het landbouwgebied zich duurzaam kunnen ontwikkelen en zich in stand kunnen houden.

Naast vrijwillige, tijdelijke instrumenten is er ook nood aan een bepaalde vaste infrastructuur (kleine landschapselementen) om dit te realiseren.

CONTEXT EN ANALYSE

Landbouwers tonen aan dat ze willen inzetten op vrijwillige maatregelen om zo mee te werken aan meer biodiversiteit in het agrarisch gebied. Zo nemen in totaal 3400 landbouwers maatregelen via beheerovereenkomsten met de VLM op een oppervlakte van 8300ha. De uitdaging blijft om deze maatregelen zo op te bouwen dat ze combineerbaar zijn met een landbouwbedrijfsvoering en er voldoende gelaagdheid in te bouwen op basis van de gedane inspanningen.

Het aanleggen van structurele, vaste maatregelen – zoals de aanleg van kleine landschapselementen – is in veel mindere mate een succes.

Land- en tuinbouwers vrezen niet ten onrechte impact vanwege bijkomende natuur op vergunningverlening m.b.t. stallen of landbouwbedrijfsgebouwen (vb. omwille van de komst van een beschermde soort), maar ook problemen om bijkomende natuur op landbouwgebruikspcelen indien nodig in functie van de bedrijfsvoering, geheel of gedeeltelijk te verwijderen of verplaatsen (vb. kappen van bomen, verwijderen van kleine landschapselementen, verplaatsen van een haag, dempen van poelen, ...).

De huidige sectorale regelgeving inzake natuur, landschap, ... is dan ook vooral gericht op het tegengaan van schadelijke handelingen en is aldus defensief en repressief van aard. In de praktijk staat de huidige sectorale regelgeving de spontane en vrijwillige realisatie van bijkomende natuur- en landschapselementen in het agrarisch gebied in de weg.